

ASSOCIACIÓ CULTURAL
ROC CHABÀS LA MARINA
DÉNIA

PREU: Eixemplar gratuït

DÉNIA

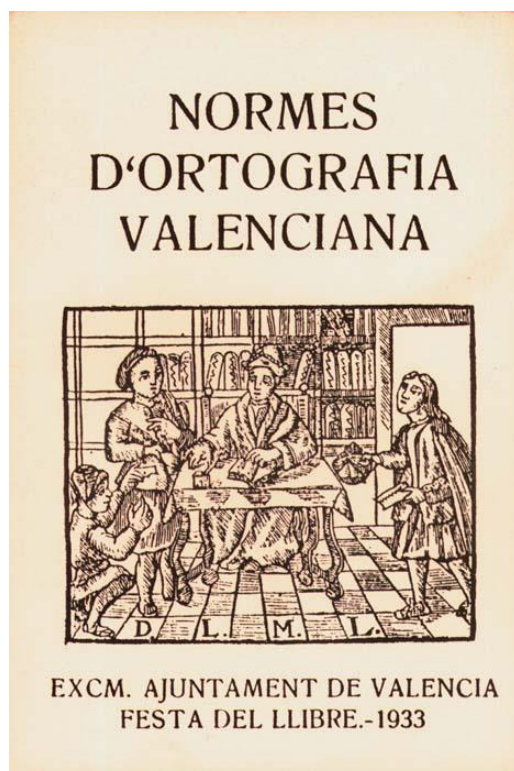
Extra de Juliol - 2021

Gmail rochabas2018@gmail.com

Twitter @CulturalRoc

Facebook. @rochabas

LES NORMES “DEL 32” I L’UNITAT DE LA LLENGUA

Les Normes «del 32» i l'unitat de la llengua

Per Josep Maria Guinot i Galan

- I. INTRODUCCIO
- II. JUSTIFICACIO DEL TEMA
- III. ESTAT DE LA QÜESTIO
- IV. CRITERIS SOBRE LES LLENGÜES NO OFICIALS DE L'UNESCO.
Acort de l'Unesco de 1954
- V. CONVENCIO RELATIVA A LA LLUITA CONTRA LA
DISCRIMINACIO EN L'ESFERA DE L'ENSENYANÇA UNESCO 1960
- VI. TESIS
- VII. CAUSES
- VIII. CONSEQÜENCIA
- IX. COROLARI

I. INTRODUCCIO

He de començar donant gracies a tots els qui se ho mereixen: al senyor presentador, per les paraules elogioses que m'ha dirigit i que reconec no mereixer-les; als senyors organitzadors d'est acte, per l'honor que em conferixen de pendre part en este cicle de conferencies, ocupant esta docta catedra de cultura i llengua valencianes de Lo Rat Penat, i finalment a tots els qui m'honren en la seua presencia, fiats en l'esperança d'oïr alguna novetat o cosa interessant.

Ben poc o no res puc dir a este dignissim auditori, que ell no conega ya, perque en Valencia s'ha fet molta llum sobre els problemes que afecten a la nostra identitat: historia, cultura, llengua, etc..., i, aci, en Lo Rat Penat particularment, sobre les normes ortografiques, dins d'este cicle tan important de conferencies. No es com en Castello, a on, per a nosatros (els qui alli defenem la nostra llengua materna i som atacats per mig d'una especie de terrorisme escrit), hi ha un lloc molt estret en els mijos de comunicacio social.

Davant la gravetat del moment actual, en el que nos juguem, a vida o mort, la supervivencia de la nostra llengua (i quan dic «nostra llengua» me referixc a la valenciana, la nostra llengua materna; no, a la de Barcelona), he cregut convenient acceptar l'afectuosa invitacio que em feu Mossen Josep Alminyana, a qui no podia dir que no, per l'estreta amistat que nos unix, sorgida del compartiment dels mateixos ideals, dins de la prestigiosa associacio d'«Amunt el Cor».

II. JUSTIFICACIO DEL TEMA

El fet d'haver deixat a la meua discrecio l'eleccio del tema, m'obliga a justificar-ho ara i aci. Com soc l'últim en parlar en este cicle, pareixent-me que estaria ya tot dit, en conte d'elegir un tema concret i parcial, que podia ser una repeticio, he cregut millor elegir un tema de totalitat, que està en la base de tots els altres problemes: el de l'unitat de la llengua, «agarrant el bou per les banyes», com diuen al meu poble.

El metodo que emplearé sera aproximadament l'escolastic -no debades he passat pels seminaris i per l'Universitat Pontificia de Valencia-; aixina es que començare per una exposicio de l'estat de la qüestio, formularé la tesis i donaré els principis de solucio. La tesis contraria quedarà indirectament refutada, i acabaré en uns corolaris o escolis, que cauran com una fruita madura.

III. ESTAT DE LA QÜESTIO

Començaré per exposar les tendències actuals sobre la naturaleza de la Llengua Valenciana.

Dos son, en l'actualitat, les tendències principals que dividixen als valencians, que es preocupen de la naturaleza de la seua Llengua: una tendència unificadora, i una atra, disgregadora, en relacio al catala, ya s'enten. Procuraré explicar-les objectivament.

1. La tendència unificadora opina que la Llengua Valenciana es un dialecte del catala. Segons ells, la «nostra llengua» es u dels dialectes que, junt al mallorqui i al catala, integren una mateixa llengua: la catalana. Com a dialecte que es, no te dret a un conreu literari independent, sino que deu subordinar-se, en tota la codificacio lingüística, a la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans. En eixa normativa deuen escriure els escritors valencians, i eixa *normalitzacio* es la que cal portar a l'escola. Tot lo que no està *normalitzat*, o es dialectal o vicios. En quant a l'ortografia, nomes val la del mateix Institut, pero baix del camuflage de «Les normes de Castello».

No importa que la llengua, que diuen «comuna», siga practicament la de Barcelona, com ho afirmen clarament tots els autors. No importa que eixa ortografia siga una copia de les normes de Pompeu Fabra, feta pels i per als catalans, d'acort en la seua fonetica, excessivament etimologica -plena de lletres inutils; no importa que no la observe ningu; lo que interessa es, per mig d'ella, introduir el catala entre els valencians.

S'escomença per l'ortografia, i seguix tot lo demes: lexic, giros sintactics i morfologia catalans. Perque els escritors *normalitzats*, quan hi ha dos paraules o giros pareguts, u valencià i un atre catala, indefectiblement ampren sempre el catala. Per això, «ni a duro el pam» diuen «vore, vindre, tindre, meua, teua, nosatros, ab, semana, baix, dos», etc...; ells diuen «venir, veure, tenir, meva, teva, nosaltres, amb, setmana, per desota, totes dugues», etc..., fent-ne una barreja de catala i valencià, que mes be nos fa llastima.

La finalitat que perseguixen es apoderar-se de l'escola -transigint, a ultima hora, en dir, a la «nostra llengua», valenciana- per a anar cap a l'assimilacio total en el catala, en perjui de la Llengua Valenciana, que, privada del suport literari, quedaria en un patois despreciable, condenat a una mort lenta i a sa desaparicio, despres.

2. Passem ara a la segona tendència valenciana actual, la que ells diuen *disgregadora* (per mes que, en realitat, no separa res que no estiguera ya separat), i l'únic que ella vol es, ademés d'evitar la desaparicio de la nostra llengua materna, la Valenciana, cultivar-la noblement i portar-la a l'esplendor d'uns atres temps.

Esta segona tendència (secessionista del català, si voleu) està formada per dos branques: una integrista, i una altra, moderada.

Les dos corrents d'opinió apunten al mateix blanc: a la defensa de la Llengua Valenciana autoctona, independent, en totes les conseqüències: Gramàtica, Vocabulari (naturalment també ortografia), i a ser usada com a Llengua de cultura.

Pero, la primera corrent esgrimix arguments o consideracions de tota classe, sobre tot, d'orde històric i lingüístic, mentre que la segona posa l'accent en consideracions jurídiques, no sols de les lleis lingüístiques, sino també les del dret positiu: les convencions de l'Unesco, els texts de la Constitució espanyola i els de l'Estatut de la Comunitat Valenciana, interpretats sense trampa de cap classe. Detallem-ho un poc.

ELS INTEGRISTES.

Els partidaris d'esta corrent ideològica arranquen, com a punt d'eixida, de l'autoctonia de la Llengua Valenciana. Per a ells:

1. El valencià es una evolució del romanç antic, açò es, anterior a la venguda del Rei Don Jaume I. No es pot negar que, en tota Espanya, es parlava un romanç, baix la dominació dels arabs;

2. Els catalans, que vingueren acompanyant al rei Conquistador, i els qui vingueren més tard a repoblar el Regne, no van arribar a ser, en número, més del cinc per cent, en relació a la població autoctona i, per tant, segurament serien absorbits per ella, sobretot en l'aspecte cultural en el que tenien, en general, un nivell molt baix (a la fi, quasi tots ells eren pastors, llauradors i soldats);

3. Valencia, als pocs anys, tingué un impressionant floriment literari autocton, i produí una nuvolada de brillants escriptors (l'Edat d'Or de la literatura valenciana, no catalana).

Estos escriptors crearen i fixaren la llengua literària -lo que es prou per a donar-li justament el nom de Llengua-.

L'influència dels escriptors valencians sobre el català s'afegia a la decisiva influència que anteriorment havien exercit sobre ella fets, tan importants, com la promulgació dels Furs en Valencia, la Crònica del Rei Don Jaume, i el que la cancelleria real, establida en Valencia, tinguera, com a llengua oficial, el valencià;

4. El valencià ha vingut escrivint-se en tots els temps, sens interrupció; ha seguit donat de gramàtiques i diccionaris i ha gojat d'un bon Renaixement;

5. Finalment, en algun moment d'exaltació patriòtica, disculpable, tiren en cara als catalans el seu interès per omplir el buit cultural dels primers temps, apropiant-se indegudament dels nostres clàssics.

ELS MODERATS.

Esta corrent moderada prescindix del problema de l'orige de la Llengua, que el considera com a cosa sens importancia, aixina com als atres problemes filològics o lingüístics, que no tenen res que vore, segons ells, per a l'assunt que es ventila; accedixen a col·locar les dos llengües, català i valencià, al mateix nivell, com a dos germanes, però centren tota l'argumentació en el camp de les lleis lingüístiques i en el dret positiu (Unesco, Constitució, Estatut), per a arribar a la següent conclusió: que l'ús del valencià, o siga, el de la nostra llengua materna i vernacula, es un dret natural, reconegut per les lleis, i té el fonament en la seua diferència del català -fet innegable- i en la voluntat del poble de cultivar-la, com a Llengua de cultura, en tots els graus de l'ensenyança i literàriament, aixina com en tots els mitjans de comunicació social. Efectivament, el dret a l'ús de la Llengua materna, en l'educació dels nens i en els graus superiors de l'ensenyança, està reconegut per la llei civil i ademés obediex a les lleis de la formació de les llengües, admesa per la més exigent lingüística científica moderna.

Per tant, sustraure-li a un poble la seua llengua materna, subordinar-la a una altra o substituir-la per eixa, falsejant el seu nom no es únicament una falta de honrabletat, sinó, ademés d'un atac als drets de l'home i d'un poble, un comportament anticientífic, contrari a la Lingüística moderna.

Com lo d'esta part última (lo que la Lingüística diu a propòsit d'este problema) es l'objecte principal d'esta dissertació, permeteu-me, abans d'entrar en ell, llegir-vos lo que diu l'Unesco al respecte.

IV. CRITERIS SOBRE LES LLENGÜES NO OFICIALS DE L'UNESCO. Acort de l'Unesco de 1954:

1. La llengua materna es el mig natural d'expressió d'una persona; i una de les seues primeres necessitats es desenvolupar al màxim la seua aptitud per a expressar-se.
2. Tots els alumnes han de començar els seus cursos escolars en la llengua materna.
3. No existix res, en l'estructura d'una llengua, que impediexa convertir-la en un vehícul de civilització moderna.
4. Si la llengua materna resulta adequada, en tots els aspectes, per a servir de vehícul d'ensenyança en les Universitats i establiments d'ensenyança, es precis utilitzar-la com a tal.

UNESCO 1962: «En resum, l'extermini d'una cultura i d'un poble son una mateixa i única cosa.»

V. CONVENCIO RELATIVA A LA LLUITA CONTRA LA DISCRIMINACIO EN L'ESFERA DE L'ENSENYANÇA UNESCO 1960:

Art. 5, apartat 1.

c) S'ha de reconeixer als membres de les minories nacionals el dret a eixercir les activitats docents que els son propies entre elles, la d'establir i mantindre escoles i, segons la politica de cada Estat en materia d'educacio, utilitzar i ensenyar el seu propi idioma.

Apartat 2. Els Estats, parts integrants de la present Convencio, es comprometen a prendre totes les disposicions que calguen per a garantir l'aplicacio dels principis enunciats en l'Apartat 1 d'est articul.

(Espanya deposità l'Instrument d'Acceptacio el dia 30 d'agost de 1969. El text de la Convencio fon publicat en el Bolleti Oficial de l'Estat del dia 1 de novembre de 1969).

En conseqüència, si els nous mestres de «valencià» escomençaren a ensenyar en les escoles el catala, «*La nostra llengua normalitzada*», en conte d'eixa llengua nostra, la Valenciana, tan dolça que hem adepres i heretat de les nostres mares, això seria considerat com una burla als drets de l'home i a les convencions internacionals, i com un atentat contra el poble valencià.

VI. TESIS

Pero ya es hora de passar a formular la nostra tesis i a defendre-la:

EL VALENCIÀ ES UNA LLENGUA NEOLLATINA I INDEPENDENT, DIGNA DE POSSEIR UNA CODIFICACIO LINGÜÍSTICA PROPIA: ORTOGRAFIA, GRAMATICA I DICCIONARI.

En la defensa de la substantivitat de la nostra Llengua Valenciana volem eixir al pas dels qui s'esgarren els vestits dient: «volen escindir la llengua»! (iQuina aberracio!) i tambe de tots els qui s'apoyen en eixa inexistent unitat de la llengua per a imposar-nos les normes ortografiques catalanes.

Començarem afirmant que no es trata d'anar contra ningu, sino de treballar pels nostres drets, aplicant al valencià els principis generals que afecten a totes les llengües, des del punt de vista lingüistic i juridic. Particularment nos ocuparem de les doctrines lingüistiques mes modernes i cientifiques, que expliquen l'evolucio de les llengües fins a sa ereccio en llengües propiament dites. Totes les llengües del mon que son de tres a quatre mil (i el numero de dialectes encara supera eixa cifra), procedixen d'una atra llengua anterior, de la qual s'han escindit; i les que tenen categoria de llengua han arribat a eixa consideracio per reunir les degudes condicions.

El valencià deriva del llati, com les atres llengües romaniques; i el llati, de l'indo-europeu, junt a les atres llengües, abans anomenades indo-germaniques. Les llengües vives evolucionen, i ve un moment en que son distintes; son com un fill de familia que ha escindit l'unitat familiar, per a constituir sa propia llar; es llei socio-biologica.

Com he dit abans, anem a raonar en termes de lingüística científica moderna. Renuncie a presumir d'erudició lingüística, donant-vos noms de savis i escoles que no fan falta al nostre objecte. Només en citaré dos d'importància: Schleicher y Saussure.

August Schleicher (1821-1868), representa el punt culminant de la lingüística comparada. Este savi alema, influït per Hegel i per les doctrines evolucionistes de l'època, nos va portar dos principis fonamentals de la lingüística moderna: primer, les llengües es consideren com a organismes vius, que naixen, se desenrollen, maduren, i moren, deixant darrere d'ells els seus propis fills. Schleicher es l'autor de la *Teoria de l'Arbre Genealògic*, per la qual la Lingüística s'emparenta en les ciències Naturals; segon principi: l'estudi de les llengües s'ha de fer directament sobre elles, a base del parlar del poble. Estos dos principis, que ell aplicà fidelment als estudis que feu del lituà i al seu intent de reconstruir la primitiva llengua indo-europea, tenen molta importància. Si els tingueren en conte alguns filòlegs, engreïts en la seua suficiència, no es guiarien únicament per l'estudi dels texts escrits, i procurarien fer-se carrec de les greus divergències fonètiques que hi ha entre el valencià i el català. No es método científicament correcte atendre's solament a l'escriptura, que, a vegades, amaga les divergències fonètiques, per estar sempre atrassada en relació a l'evolució del llenguatge. Esta evolució del llenguatge té tanta importància, que eixe canvi paulatiu, però incessant, es, per als joves gramàtics o neo-gramàtics, l'objecte principal de la Lingüística moderna de remats del segle XIX.

Però la figura més senyera de la Lingüística moderna es segurament **Ferdinand Saussure** (1857-1913), en qui se cifra el punt de partida de la Lingüística del segle XX. Este savi professor suís ha segut un verdader revolucionari de la Lingüística, i la seua obra ha d'estar present en totes les qüestions de llengua. De Saussure es la distinció entre llengua i parla; la primera (la llengua) es un fet social, col·lectiu, conjunt de normes gramàtiques, vocabulari i sistema de pronunciació d'una comunitat determinada; la segona (la parla) es, pel contrari, una realitat individual, realització de la llengua en un moment donat, per un parlant concret. Portem a col·locació est autor, perquè també insistix en l'estudi de la llengua viva (dels parlars, no dels texts escrits) i per mig d'ells (dels anàlisis de la llengua viva), arribar al descobriment de les estructures globals, donant pas a la moderna Lingüística estructural. En resum, la metodologia pròpia de la Lingüística moderna es l'inducció, els estudis de la llengua del poble en sa evolució, relegant a segon terme l'estudi dels texts morts de l'escriptura.

I, sens estendre'm molt més, voldria dir dos paraules sobre la llengua parlada i la llengua escrita. Es evident que no es parla de la mateixa manera que s'escriu. El llenguatge col·loquial es més espontani, més senzill, gramàticament més simplificat; en les capes inferiors, ple de vulgarismes i de faltes de gramàtica. El llenguatge escrit, en canvi, es més formal, més elevat, selecciona les paraules i els enllaços etc... Quan se tracta de fer un llenguatge noble partint del llenguatge del poble s'ha de prendre, com a base el parlar de la gent més culta, es deu fugir de barbarismes i solemnicismes, però també de paraules estranyes innecessàries, i, sobre tot -cosa que no sempre s'ha tingut en conte en el català actual, i, alguna volta dins de la nostra casa- el llenguatge escrit no s'ha d'omplir d'arcaïsmes, fent d'este modo, una llengua de laboratori, artificial i inintel·ligible per a la gent de cultura correnta.

En quant als canvis lingüístics, que afecten a tota forma de llengües, estos son molt mes lents en l'escritura que en el parlar. L'escritura es conservadora, cristalisa el llenguatge en una epoca concreta, el parlar, no; perque, com a viu que es, evoluciona pel temps; i, per això, l'ortografia també canvia, per a adequar-la mes a la pronunciació: unes ortografies mes, i unes altres, no tant; (d'ací que hi haja ortografies etimologistes i fonetistes, entre les que només hi ha diferència de grau i de modernitat, ja que l'ortografia es com un vestit que cal renovar de quant en quant, perque no es res científic, tot es convencional). El resultat del diferent ritme d'evolució entre l'escritura i el parlar es lo que porta, moltes vegades, a un ostensible desajust. I es que no pot oblidar-se la llei de l'evolució, o siga, el dinamisme que porten en son interior les llengües, que les fa canviar lentament, pero sense parar.

Que açò es aixina, ho demostra l'existència de milers i milers de llengües i dialectes, procedents d'altres arbres lingüístics. La major permanència de la forma escrita i el fet d'entendre's, d'alguna manera, uns ad altres, els diferents parlants, podrien fer creure que la llengua es sempre la mateixa i que les modificacions no tenen gens d'importància, com si la llengua fora un organisme estable.

Les llengües indo-europees son molt distintes entre si i de la llengua mare, d'on se suponen originaries; les llengües neolatines també son molt distintes de la llengua de Virgili i Ciceró.

Per mes que cada llengua ha evolucionat diferentment de les altres -les seues parentes-, procedents del mateix tronc, hi ha un canvi important entre la fase moderna d'una llengua i els seus principis. Si volem fer la prova, anem reculant en la lectura de texts i vorem com creixen les dificultats d'intel·ligència (proveu-ho en valencià, a vore qué passa, quan arribeu a Ausias March o als Furs); els nostres classics ja necessiten notes explicatives. ¿Qué seria al passar al llatí vulgar, al classic o a l'índo-europeu? I no oblidem que les paraules, en que s'expressen, estaven ben vives en la boca del poble, en aquells temps.

Els canvis fonètics, semàntics i lexicals fan, al cap d'un cert temps, que la comunicació entre els parlants, separats per diferents territoris o epoques, siga ja molt difícil, quan no impossible, i originen la diversificació de les llengües o dialectes.

Les causes que, en concret i per a una llengua, han determinat la separació de sa soca primitiva, es objecte de l'Historia de la Llengua. Molt agrairém, el dia que es presente, l'estudi complet i exhaustiu de l'Historia de la Llengua Valenciana. D'eixa historia coneixem les línies generals: l'estrat pre-romà, l'influència decisiva dels romans, dels godos, dels arabs i de les llengües modernes. Els pobles van assimilant elements lingüístics dels invasors i veïns. Pero no tots els canvis obedixen a factors externs, perque es deu contar també en les lleis fonètiques d'evolució interna. D'ells s'ocupa la Gramàtica historica, una de les rames de la qual, i molt important, es la Fonetica evolutiva o diacronica.

Pero es hora ya de passar al tema de la categoria lingüística d'un idioma, en este cas, del valencià.

Dialecte i llengua estandar. Lo que hem dit ya, explica perfectament la formacio de les llengües o dialectes. Pero ¿Quins factors intervenen en l'ascensio d'un dialecte a la categoria de llengua? ¿Ha fet eixa pujada el valencià? ¿Quan i per quins factors? Eixe es ara el problema.

Encara que alguns filolecs, per a donar-nos la pindola i fer-nos renunciar a tindre llengua de cultura, insistixquen en que la paraula dialecte no te cap connotacio pejorativa, en realitat es tot lo contrari. El dialecte, que ascendix a llengua, te tots els drets; els altres dialectes queden subordinats a ell, condenats a la vida domestica i en camí d'extincio. Es qüestio de temps. Cego està qui no sap llegir en l'història.

Per una altra part, no hi ha cap llei lingüística que impedisca a un dialecte poder convertir-se en llengua de cultura, si les circumstancies li son favorables. La qualitat de dialecte no es un estigma vitalici. Va haver un temps, un llarg temps, en que tots els savis romanistes dien que el català era un dialecte del provençal. Ho dien Frederic Diaz, fundador de la filologia romana, Meyer Lubke (fins l'any 1926), Mila i Fontanals, Mossen Antoni Mª Alcover, Schultz-Gora, Henri Bourciez i, en l'antiguetat, el mateix Dante. ¿Es que per això, els catalans se van dedicar a cultivar el provençal en les escoles i a escriure tots en provençal? Els filolecs que es van equivocar al dir que el català era un dialecte del provençal poden també ara equivocar-se, i s'equivoquen, al dir que el valencià es un dialecte del català. ¿Que vinguen als nostres respectius pobles i estudien la llengua viva; i a vore si després son capaços de dir que el català i el valencià son la mateixa llengua!

VII. CAUSES

¿Quines causes son les que, «de facto», convertixen un dialecte en llengua? Es curios i paradoxal que la Lingüística nos diga que eixes causes generalment no son d'orde lingüístic. Al mateix temps que les enumerarém, vorem la seua aplicacio al cas concret del valencià.

1. Factors polítics.

El rei Don Jaume vullgué que Valencia fora un regne independent del d'Arago i del comtat de Barcelona; establí aci, en Valencia, la seua cort; feu del valencià la llengua oficial, fet que imitaren els organismes administratius; açò, acompanyat d'una geografia i d'una historia propia, fon causa, mes que suficient, per a produir una unitat lingüística diferenciada i lingüísticament hegemònica.

2. Factors socials i economics.

Valencia va ser, des de la venguda del rei Don Jaume (i la cosa venia d'abans), un empori de riquesa i de opulencia, en una floracio comercial, agricola, industrial, artistica i cultural, etc...., i inclus, des del punt de vista demografic, la ciutat mes poblada de la Corona d'Arago. Els elements humans que aci venien immigrant, poc importants en numero, anaven sent incorporats i absorbits per la cultura de Valencia i varen prendre sa llengua per model. Aci tenim un altre factor suficient per a elevar un parlar a la categoria de llengua.

3. Factor cultural.

La Llengua Valenciana, utilitzada per una nuvolada d'escriptors brillants, creà un llenguatge literari i el fixà com a instrument de cultura. Te dret a ser considerada com a llengua, i no com a dialecte, una llengua que produïx un tal florejament literari.

4. Argument de prescripció.

La Llengua Valenciana ha seguit usada com a tal pels nostres escriptors en tota classe de matèries i en tots els temps; ha tingut gramàtiques i diccionaris. ¿Què li falta per a ser una verdadera llengua ?

5. Argument psicològic.

La consciència lingüística. El poble valencià sempre ha cregut parlar i escriure una llengua, emparentada i pareguda al català, però distinta: la VALENCIANA, actualment és molt difícil, per no dir impossible, l'intel·ligència mútua, donada la diferència fonètica, de morfologia, de sintaxis i de lèxic. Son estos arguments prou suficients per a constituir una llengua diferenciada. Sobre eixa consciència tenim testimonis gràfics en l'obra **EL CRIT DE LA LLENGUA**, de **Mossen Alminyana**. A ells podem afegir testimonis explícits, d'eixa consciència constant, d'autors tals com Don Lluís Revest, D. Manuel Sanchis Guarner i Germa Colón.

A est últim argument solen objectar que, entre valencians i catalans, hi ha una determinada comprensió. Però podem contestar-los en paraules d'Enric Wulff: «La mútua comprensió no basta per a definir un dialecte, per quant aquella també pot donar-se entre parlants de llengua distinta, però emparentada; del mateix modo que, en una interpretació ampla del terme, la comprensió pot ser simplement escrita i no oral, per la referència a una forma escrita comuna»; lo que té una gran aplicació al cas de les relacions entre el valencià i el català, tan diferents fonèticament, però que poden no pareixer-ho, si s'adopta una ortografia arcaïzant, com la catalana, que amaga les diferències fonètiques, encara que siguin tan grans.

En lo que acabem d'exposar crec que hi han suficients arguments per a donar la nostra proposició o tesi per demostrada.

Recapitulant, podem dir que el valencià migseval era una verdadera llengua, que no s'ha perdut, i que, encara que hipotèticament en l'actualitat fora un dialecte -cosa que neguem rotundament i que afirmen els despreciadors de lo nostre-, estariem en el dret de cultivar la nostra llengua materna en l'escola portar-la fins a l'Universitat i elevar-la a l'esplendor que ha tingut en uns altres temps, per virtut de les lleis lingüístiques, del dret natural -dels drets humans- i de les lleis positives que rigen els pobles civilitzats.

En el valencià del segle XIII, el romanç «pla valencià» va accedir a la categoria de llengua de cultura -categoria que no mai ha perdut-, per haver-se complert en ella les condicions o factors que hem senyalat, qualsevol dels quals era més que suficient per ad això: factor polític, factors socio-econòmics, influència d'una gran ciutat (València), floriment d'una esplendorosa literatura; cultiu gramatical, i, inclús, una Renaixença.

A tot això s'unix una consciència viva, generalisada en l'història, i la voluntat del nostre poble de reivindicar tota la nostra personalitat valenciana, de la qual forma part la llengua, la pèrdua de la qual seria la pèrdua de la cultura i de l'ànima del poble valencià.

VIII. CONSEQÜÈNCIA

En conseqüència, podem acabar dient:

EL VALENCIÀ ES UNA LLENGUA NEOLLATINA, AUTOCTONA I INDEPENDENT, QUE TE DRET A UN CONREU LITERARI, COM A LLENGUA DE CULTURA, I A POSSEIR ORTOGRAFIA, GRAMÀTICA I VOCABULARI PROPIS.

IX. COROLARI

L'Ortografia valenciana l·legítima es l'ortografia valenciana, açò es, la de la nostra Acadèmia de Cultura, i no la de l'Institut d'Estudis catalans, disfressada baix de l'eufemisme de «les normes de Castello» o «del 32».

Salvador de Madariaga, en el seu llibre *España* (pg. 186), escriu:

«Valencia no quiere ser otra cosa que Valencia. Su lengua difiere lo bastante para poder permitirse gramática y vocabulario propios, si sus literatos quisieran construirselos.»

Puix sí, això volem. **AIXO ES PRECISAMENT LO QUE VOLEM.**

Conferència pronunciada per D. Josep Mª Guinot i Galàn, en Lo Rat Penat, València, el 11 de gener de 1983.

Josep Maria Guinot i Galan

Fon llicenciat en Filosofia i Lletres, secció Filologia Romànica. Doctor en Sagrada Teologia. Catedràtic de Religió i de Llatí. Vicari de la Trinitat de Castelló i Canonge Magistral de la Catedral de Sogorp. Acadèmic de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana (RACV). Fundador de l'Associació Cultural Cardona i Vives de Castelló.

ACLARIMENT: Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article té llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosaltres.

Facebook, @rocchabas
Twitter@CulturalRoc
GMAIL, rocchabas2018@gmail.com

